

УДК 630

СТАН, РІСТ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОСНОВИХ НАСАДЖЕНЬ В УМОВАХ ДП «КОСТОПІЛЬСЬКЕ ЛГ»

Пиптик Я.С., ЖНАЕУ, м. Житомир

У магістерській роботі досліджено лісівничо-таксаційну характеристику, стан, ріст та продуктивність соснових насаджень Моквинського лісництва ДП «Костопільське лісове господарство» Рівненської області.

Конкретні лісорослинні умови Моквинського лісництва цілком придатні для вирощування соснових деревостанів. ДП «Костопільське лісове господарство» веде багатоцільове, інтенсивне, невиснажливе лісове господарство та комплексне лісокористування, що передбачає значні обсяги заготівлі цінної деревини.

Лісорослинні умови, в тому числі і субори Моквинського лісництва дозволяють створювати штучні насадження з сосни звичайної, в якості головної породи, в обсязі 950 га.

За ступенем вологості більша частина ґрунтів ДП «Костопільське ЛГ» відноситься до свіжих. Переважаючий тип лісостану в лісництві - субори. Тому вирощування сосни звичайної є доцільним та раціональним.

В ДП «Костопільське ЛГ» сосна звичайна росте досить добре, має високий бонітет (I, IA, II, III), добрий санітарний стан, а також високі показники запасу деревини на 1 га.

Змикання лісових культур настає на 5-6 рік. На даний час культури сосни звичайної мають добрий санітарний стан, високу продуктивність. Деревостани сосни звичайної мають добре сформований чагарниковий ярус, що дає змогу прискорити розклад лісової підстилки, цим самим збагачуючи гумусом ґрунт, а також зменшити термін кругообігу поживних речовин з ґрунту в деревостані.

В однакових умовах (ТУМ, склад, спосіб посадки, садивний матеріал, ширина та густина посадки), з 10-20 років відбувається різке зменшення кількості дерев на 1 площі, що пов'язане із самозрідженням з віком, а також веденням рубок догляду. Відбувається різний приріс у висоту, зменшення повноти з 1 до 0,8, збільшується приріст на 1 га з 35 м³ до 140 м³. Санітарний

стан, останніми роками погіршується у зв'язку з масовим поширенням короїдів та трахеомікозом сосни звичайної.

З 20-30 років ріст сповільнюється, повнота практично не зменшується. З'являються поодинокі сухостої дерево стану у наслідок природного процесу боротьби за існування. Збільшується приріст з 140 м³ на га до 181 м³/га. Це є середнім показником природного насадження.

З 30-40 років ріст, стан та продуктивність соснових насаджень залежить від попередніх років, як проводилось рубки догляду, впливу шкідників, хвороб та навколишнього природного середовища. Дане насадження має повноту 0,8, середній діаметр – 23,7 см, середня висоти – 22,6 м. Задовільний санітарний стан. Насадження зростає за ІА класом бонітету. Значно зріс об'єм деревини на 1га (35м³/га).

З 30-40 років насадження зростає за ІІ класом бонітету, з повнотою 0,7. Нераціональне ведення рубок догляду призвело до розвитку трав'яної рослинності, яка вступає у конкуренцію із головною породою за мінімальне живлення, внаслідок чого погіршується стан насадження, зменшується апікальний та колатеральний приріст, проходить задерніння ґрунту. Середній діаметр насадження – 26,6 см, середня висота – 18,1 м.

Запас на 1 га 307 м³. З 50-60 років відбувається колатеральний приріст, збільшується запас. На деяких ділянках спостерігається високий антропогенний вплив (відпочинок, збирання недеревної продукції лісу), що негативно позначається на стані (лісові пожежі, пошкодження коріння, механічні ушкодження, ущільнення ґрунту) та зниження продуктивності соснових дерево станів.

Отже, незважаючи на однакові умови місцезнаходження, ріст, стан та продуктивність соснових насаджень відбувається з різною інтенсивністю в залежності від стану розвитку лісових культур та інтенсивності ведення лісового господарства.

*Науковий керівник: к.с.-г.н., доцент Вишневецький А. В.